

СТРАЖА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

ТЕЛЕФОН ШТАМПАРИЈЕ 1092.

Стан Редакције и Администрације
Косовска ул. бр. 22.

Огласи се дају у Администрацији
Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају.
— Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слаће власницима листа.

Адреса за телеграме:
„СТРАЖА“ — БЕОГРАД

Претплата за Србију
на пошти:
а) годишну Дин. 12—
б) шест месеци 6—
в) три месеца 3—
г) један месец 1—

Претплата за иностранство
на пошти:
а) годишну Дин. 30—
б) шест месеци 15—
в) три месеца 7-50

Грчки парламенат

Последње вести које нам стижу из Атине, јављају, да је грчки краљ после конференције са владом одлучио да се састанак парламента одложи за извесно време.

Чланак који доноси солунски „Македонија“:

„Олет нам из претовичкињ, владних владиних извора стижу гласи о одлагању парламента Деветорица, т. ј. Гунарис са друговима, наглашујући најпре да они одбијају свако одлагање, јављају преко својих органа да је докторска консулта, која се је пријуче састајала, нашла краљеву здравље у таквом стању, да је врло могуће да ће они морати остати још један месец дана на управу земље.“

Нечувена логика, кад се озбиљно говори да ће се политичка криза земље решити докторским рецептима, а не на основу устава и манифестације народне воље!

Ако је баш нужн да се доктори увлаче у политичку кризу, то је онда потребно, то пре свега, да они испитују патолошки феномен који четири месеца преставаља живот и рад данашње владе!

Смешни су, врло смешни Деветорица, када јављају да ће у случају одлагања парламента они подложити оставку, али под условом да се образује једна привремена гувернерска влада.

Врло лако да је стање краљевског здравља такво, да му оно не дозвољава да лично присуствује отварању парламента, да лично изговори или прочита престојну беседу, нити да се замара решавањем политичке кризе. Али, ми држимо, да се парламенат може састати, одоцети свој рад присутствима краљевског заменика, а да не би био превелик напор за његово Величанство, да прими оставку Деветорице, Владе коју је грчки народ својим изборним првом осудио, те да изврши народног изабраника, г. Венизелоса, да он састави нову владу.

Ако за то нису Гунарис и његови другови, којима је

политика ослањање на власт, свако ће за то бити његово Величанство Краљ, јер смо ми уверени да без његовог знања, иза његових леђа циркуларују докторски билетени.

Но и у случају да би Краљ, наравно искреном жељом, да лично присуствује отварању парламента, пожелно да се за неколико дана састанак одложи, а то одлагање било Уставом могуће, то би требало уложити г. Гунариса да је време да одступи, како би на управу земље дошао народни изабраник, г. Венизелос.

Ово је једини услов, под којим би се могао на неколико дана, или и за читав месец дана одложити састанак парламента. И уверени смо да би то учинило његово Величанство, ако би се случајно хтело користити, ради новог разлога, правом које му дружа 34 члан Устава. А учинило би то, обрнуто, да делом демантује владу која је преко својих органа раструбила да одлагање парламента значи да Краљ избегавач, одбија сарадњу г. Венизелоса.

Смешни су, врло смешни Деветорица, када јављају да ће у случају одлагања парламента они подложити оставку, али под условом да се образује једна привремена гувернерска влада.

Работ

Један капетан, који је често до сада чинио брураве у — позадиву, учинио је и јуче једну импозантну брураву. На име успео је да један реквирирани флијакер, који је терао у галопу, а у коме су биле две гошће, натера на тротоар пред Пинкасовом радном, и да олет, обичајши око дрвета, олет спусти на кадару.

Знаста, тако што не би могао да наведе ни најбољи мајстор Бекетовог циркуса!

Долази што ће доћи

Сад изгледа: дан са сунцем
Од ратне се ноћи дели —
Мрак Германства, сјај
Словенства,
То донеће — Дарданели,
Кап Цариград с њима падне,
Да се свету сунца дадне,
Сунце мира, сунце права —
Стрже јавља...
После и Беч паће лако —
Није л' тако?
Остало ће р' дом доћи:
И обману стару њиу,
И све друго (надамо се!)
Решићемо у — Берлину!
Није л' тако? нов план куће
И по жељи — коригујте!
М. Расински

На послу

Поткупљивање бугарске штампе
— Спец. извештај „Стражи“ —

Софија, 4. јула
Од једне добротворне савезнице из министарства иностраних дела дознао сам, да је откривена једна скандалозна афера, која су тврди аустроугарски и немачки посланици; са великим сумњама посланства су покушала да поткупе неколико бугарских листова као и неколико угледних политичара истакнутих Русофила.

У бугарским политичким круговима ова је афера изазвала сензацију.

Италија и Немачка

— Вашто Немачка не објављује Италији рат —

Букурешт, 4. јула
Један берлински кореспондент женевског листа „Журнал де Женев“ имао је разговора са једним аустријским дипломатом, зашто Немачка не објављује рат Италији. Дипломата му је одговорио следеће разлоге: „Кад би Немачка објавила рат Италији, она би могла да шље своје трупе у Триент, али тако би се исто пружио слободу Италији да она поткрепи француске трупе. Њ на копче-рапија у Француској била би од велике значаја него Немачка у Тријенту.“

Из истог тог разлога и Турска н'је рада да ступи у отворено непријатељство са Италијом. Тиме би Италија могла да шље сво-

ју флоту у Дарданеле и трупе на Галиполије.“

До октобра

— Вишем уверени да је крај рата у октобру —

Букурешт, 4. јула
Знатан број немачких и аустријских листова доноси публикацију једне у мене наредбе цара Вилхелма у којој је већина сајих пукова, који су се кретали са западних фронта на источни разлаглао како ће се рат завршити у месецу октобру ове године.

„Скоро дави донеће нашим храбрим трупама узвишене траурне. Русија ће пропасти. Ми ћемо кроз кратку време заузети Петроград и Москву. Француска је такође у пола сломијена. Са Енглеском ће нам ни мало теже, али како ће се наше главне снаге упутати на Киле, то ће оно и рата гасити, а тиме ће отауцати и једнаести час британском царству. Кад буду наше трупе уззеле Лондон, а то ће бити у месецу октобру, рат ће се завршити.“

„Ја вас позивам моји врли војници да устравате до тога часа, а тада ћемо заједно тријумфоваати.“

Опрости ми Боже, ако грешим, али овај није читав.

Русија и Италија

Издавање талијана-варољеника
— Специјалан извештај —

Рим, 4. јула
Руско посланство у Риму известило је талијанску владу, да је на последњој министарској седници решено, да се сви Италијани заробљени у досадашњим борбама пошаљу у Италију. Њихов број износи преко 1000 душа.

Овај корак руске владе учињено је необично добар утицај на римске владајуће кругове. Између руске и талијанске врховне команде као и владе измењане су срдчане депеше поводом овога.

Др.

За устављена офанзива

— Спец. извештај „Стражи“ —

БУКУРЕШТ, 4. јула.
Борбе око Ковсника се настављају. До сад су Руси заробили на 10 000 непријатељских војника. Берлински извештај потврђује, да су Руси у пели да задрже немачку офанзиву, али само додаје, као ради оправдања, да Руси „лудо гину“.

ЈОН.

Румунија и Четворни Споразум

— Спец. извештај „Стражи“ —

БУКУРЕШТ, 4. јула.
У дипломатским се круговима држи као сигурно да ће кроз 3—4 дана у Паризу бити потписан уговор између Румуније и Четворног Споразума.

По једној верзији уговор између Румуније и Четворног Споразума односи се на учешће Румуније у акцији. Према другој једној верзији акција би имала да почне првих дана по општој акцији у Дарданелима,

ЈОН.

Из Грчке

— Принц Никола и Венизелос —

— Спец. извештај —

СОЛУН, 4. јула.

Из Атине јављају, да је принц Никола посетно Венизелоса у његовом кабинету и са њиме је конференција траја 4 сата у политичким круговима се полаже велика важност на ову конференцију нарочито сада, када се увек говори о одлагању састанка парламента.

Сантјаго.

Италија и Грчка

— Ватервотност у међусобним односима —

СОЛУН, 4. јула.

Из Атине јављају, да су односи између Италије и Грчке у последње време постали врло затегнути. Италија је још незадовољна са политиком Грчке. У више прилика утврдила се грчка несолидна неутралност, због тога су енглески ратни бр-

дови били приморани да блокирају обалу Грчке ради извештаја шпијунске и по вреде неутралности. Сад ће енглески бродови бати упућени у Дарданеле, а њих ће заузети италијанска флота. То изазива код Грчке незадовољство, које Италија сматра за потпуно неосновано.

Женски свет

Како је постала жена
(Једна легенда)

У митологији Хинда (једно од најстаријих племена) постоји следеће предање, како је постала жена: Теачри — вуљак Хинду — митологије — створио је свет. Али кад је хтео да створи жену, увиде, да је целокупну материју, која му беше на расположењу, употребио већ на стварање човека. Није му остало ни један чарст и трајан елемент. То га је довело у врло непријатан положај, пошто је жена морала да пост ји, и он отпоче дубоко и дуго да премисли. Најзад се одлучи како да створи жену: узавео је округлину месец и залазео кретање змије, моћ пузања билака пузавица и дрхтај тразе, обрину циви и сомогну материју

са карафиловог цвета и нежност лиша и поглед сове и разуздану веселост сунчевих зракова и плашљивост зеца и мекоћу пене и чврстину златманта и слат меда и злату у тигра и топлину ватре и хладноћу снега и дреку бурана. Све је то намешао и створио жену. Тада ју је поклонно човеку.

Али после осам дана дође човек богу Твачри и рече му: „Господо, творче, оно што си ми поклонно трује мој живот. Досађује ми непрекидно, одузима ми свеколико време, жали се ради ничега, самки час је болесно. Ја сам дошао и теби, да то створење увемш натраг, пошто ја не могу да живим са њиме“. И Твачри узе жену натраг.

Осам дана после тога дође човек богу Твачри и рече му: „Господо, мој је живот пуст, од кад сам ти оно створење вратио. Ја непрекидно замисљам како оно преда мном игра и пева. Ја се још увек сећам како се оно прикидало уз мене; то ми беше пријатно.“ И Твачри даде човеку жену коју му беше одузео.

После три дана ево га човек опет код бога Твачри: „Господо, рече он, ја не знам од куда то долази, али мени ово створење ствара више бола него задовољства. Господо, знаш шта, узми ти то створење опет к себи“. Али Твачри се разврати: „Бестрага, човече, да се васпитај како сам знаш“. А човек рече: „Али ја не могу да живим са њиме“. А Твачри одговори: „Али ти нећеш моћи ни без жене да живиш“. И човек се удаљи и уздихну: „О, какав сам ја бедник, ја не могу да живим ни са женом ни без ње! Тешко мени!“

Оригинал ове легенде налази се у енглеском језику. Све колонијалне трупе су на њу у збогачањем Брамана у Индији

Ото Вајс:

Такве сте

(АФОРИЗМИ)

Међу женама има врло много тираниња — који траже слободу и ослобођење.

Познајем једну госпођу, која прима на зло, ако човек говори уопште кад је у питању рђава страна код жена, тако исто, као кад говори посебно о ономе што је добро код жена.

Шала

— О леп сте ми извештај, како провалација дали. Рекамо сте ми да отац девојци није жив, а он на робјији.
— Па зар је то живот?

ФЕЈТОН

Са Наполеоном у Русији

— Мемоари Хајнриха фон Роса — (15)

Већ одавно уморан ратним штрпацама, никако ми није могло „да пође за руком да се курталише свих чиниеница које неминуовно прате рат. Очехо се у укапирћу у својој струци сретне заповестављен, а у брачиљу животу био је несрећан, и морао је, извикнувши на све могуће потребе једног културног човека, у оскудици овог што је и најкултурније било неопходно да подноси врло неповољне изјаве, који су, наравно, рђво утицали на његово здравље. Био је страдан љубитељ вина, али како нега не беше то је сад и ракеју називао великим грјатељем своје здравља, ма да је она јазо рђаво утицала а његово здравље. При томе треба напомену-

ти да су му у Лвсни били поверени врло многи болеснички одласног пролива, али како није имао довољно лекарија то су му готово сви помрли, наравно, то је неповољно дејствовало на његове и иначе болесне нерве.

Његову околину сачињавалију прездравели који су тамо амо дутали као какве авети. Њихов изглед био је страхан и пре су изгледали на авете но на жвава бића, а то све због тога, што наје било средства, што се није имало могућности да се набаве намирнице тако потребне за штрбрже њихово опорављење.

Од оно мало ошнечено што је било за њих се готовија нека врста веома танке и неукусне чорбе уз

коју су добијали и знатну количину веома неукусног хлеба. О мјесу није могло бити ни реч. Њихово стање било је слично онима у опсађеном граду, где су се оброчи из дана у дан смањивали. Идућег јутра напустимо лагер и ја оставих мојег оболелог другар у Лвсни. Доцније сам сазнао да је од ове команде добио наредбу, да са својим пре здравелим болесницима пође за чвком, а да болесне упуту за Смоленс. Са великим тешкоћама и борбама на путу имао је да се бори. Али као и увек дошле, он је и овога пута зајавио повест извршо тачно и својогорчена и ојађени живот, праћен на сваком кораку недаћама и несрећом завршио је једним ударом ножа, која му је прошао кроз срце.

Пошто свој прицили ове прездравеле кренуо се по највећој врућини, првечи један огроман лук, тако да леко од Смоленска, да смо

савим губили из вида и ову варош као и Двепар. На овом другом путу, који нас је ужасно умаро због ужасне припреке били смо свега једном узнемиравани од козика. Ноћа смо већном прсволајла одмарујуна се. Увек смо бирали какву долину, у близини какве вароши, кроз коју би протичала која од тако многобројних река. Јеане ноћа, тек што б смо облегли да се одморимо и поврати од несносне врућине која је тога дана владала, кад трупе бевшишгаше. На све стране орило се: Руси иду, Руси иду. Како насмо скоро имали никаквог сукоба са непријатељем то савим спокојно и безбрижније но и када бесмо полсали не остављајући на најпотребнији број стражара. „Па ипак, на први писак трубе скочисмо и за мало сваки је био на своје месту. Један део дивизије у правилном реду ишао је у сусрет непријатељу.

Сваког смо часа очекивали борбу, ала до ње није дошло. На један пуцањ, који је један врисак ни јак није допирало на нас. Држећи наје узбуна лажна, ми опет легосмо, али овога пута постависмо јаке страже. Ала сутра дан смо видели да уабуна вије била лажна. Једна козачка патрола беше дошла непо редно под наш лагер и без по муке беше пушало заробила једног офицара и 40 пољских коња ника са коњима и потпуном опремом. Тек сутра дан кад је свенуло, и кад смо хтели да се кренемо уми дели смо што се је н.лас догодило. Отајца коњских копита у трази и земљи показивали су нам правца од куда је непријатељ дошао као и куда се је са пленом вратио.

Концем августа наш поход на Двепар као и на околна места био је привремено прекинут. Ми бесмо дошли у Дорогобуш ту се улогорисмо, а сутра дан пређо-

реку и бесмо господарили великих и широких подручја, који од Смоленска вђзху ка Москви.

Сем неколико места и области и области цеза територија кроз коју басмо прошли ливна је и веома плодна. Сем поља богатих пшеницом и другим усевима наилазила смо и на плодне вђзке, још пуних воћа. А најје била реткост, нарочито у околини Смоленска и Мохилева, да наиђемо и на стоку, која беше остала иза становништза, које беше напустило своја имања и побегло дубље у земљу.

Ала убрзо свега овога несташе. И у место плодних њива са пшеницом, ливадама богатом стоком као и родним воћњацима и вђосмо напустом. И у колико смо дубље улазили у толико је пустило била све већа. По савијне рата није да се вису могле боље и јаси је да виде. Куће с грађени од дрв: са чиналазе су аграле предграђа вђроши Дорогобуша,

— Наградиће се.

